

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาการฝึกมองร่วมกันสำหรับเด็กออทิสติก โดยการวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงประยุกต์ กรณีศึกษาเป็นเด็กชายอายุ 6 ปี เรียนอยู่ในระดับชั้นเตรียมความพร้อมที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติก และมีภาวะบกพร่องด้านการสื่อความหมาย สติปัญญา ร่วมด้วย จากโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ปัจจุบันได้เข้ารับการบริการ การช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามี ความบกพร่องทางการสื่อสาร มีการสื่อสารไม่เหมาะสมกับวัยและมี พฤติกรรมซ้ำ ๆ คือ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน เช่น รับประทานอาหารซ้ำ ๆ หากมีการเปลี่ยนกิจวัตรประจำวันที่ปฏิบัติอยู่ทุกวันจะปฏิเสธ โดยมีพฤติกรรมกรีดร้อง นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมไม่สบตาและการมองอย่างไม่มี ความหมาย ไม่มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เมื่อถูกเรียกชื่อ จะไม่หันมามองตามเสียงเรียกและผู้ศึกษา ได้บันทึกพฤติกรรมการไม่หันมามองจากที่เรียกชื่อ นื่องหนึ่งมีพฤติกรรมตอบสนองการมองเมื่อถูกเรียกชื่อ มีค่าความถี่เฉลี่ย 4.60 ต่อการเรียก 20 ครั้ง

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้การวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงประยุกต์ในการปรับ พฤติกรรมการมองร่วมกัน และใช้สิ่งเสริมแรงคือ ขนมมันฝรั่งทอดเป็นรางวัลร่วมกับการเสริมแรง ทางวาจา ซึ่งผู้ศึกษาเป็นผู้ฝึกและดำเนินกิจกรรมการสอนด้วยตนเองใช้สถานการณ์จริงในห้องปรับ พฤติกรรมบุคคลออทิสติก ระหว่างเวลา 10.00-10.30 น. และระหว่างเวลา 14.00-14.30 น. ติดต่อกัน 2 สัปดาห์ โดยดำเนินการตามขั้นตอนการปรับพฤติกรรมดังนี้ คือ การประเมินพฤติกรรม การให้ ความช่วยเหลือ และการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เทคนิคการเสริมแรงด้วยสิ่งของ คือ หลอดดูดกาแฟ และสื่อที่ใช้เป็นที่ผู้ศึกษาได้ทำการประเมินให้หนึ่งเลือกหยิบได้แก่ ตุ๊กตา สวมมือหนู ปลาย หุ่นยนต์แบทแมน พัดลมขนาดมือถือและ โทรศัพท์มือถือจริง ส่วนของกินคือ ขนมมันฝรั่งทอดและการเสริมแรงด้วยวาจา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทั้งหมด 40 ครั้ง เป็นความถี่ที่เกิดพฤติกรรม ทำเป็นค่าร้อยละของความถี่ และค่าเฉลี่ยร้อยละของจำนวนความถี่ที่เกิดพฤติกรรมก่อนการทดลอง ระหว่างทำการทดลอง และหลังการทดลองทั้ง 3 ระยะ นำมาแสดงในรูปของตารางความถี่ และ แผนสถิติ รวมทั้งสรุปผลการศึกษาโดยการวิเคราะห์ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยร้อยละของความถี่ ในแต่ละระยะของการทดลอง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความถี่พฤติกรรมการมองร่วมกันในห้องปรับพฤติกรรม แสดงจำนวนครั้ง ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในการสังเกตแต่ละครั้งจากการ บันทึกเหตุการณ์แสดงโดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 (A1) หมายถึงระยะเส้นฐาน ระยะที่ 2 (B) หมายถึงระยะทดลอง ระยะที่ 3 (A2) หมายถึงระยะถอดถอน (ตาราง 3 แผนสถิติ 1)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมการมองร่วมกันในห้องปรับพฤติกรรมจากการบันทึก พฤติกรรมทั้ง 3 ระยะข้างต้นในเชิงพรรณนา

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้ผู้ศึกษาแบ่งการสรุปผลการศึกษาออกเป็น 3 ตอน คือ

1. พฤติกรรมการมองร่วมกัน

ห้องหนึ่งมีพฤติกรรมเมื่อเรียกชื่อไม่ยอมหันมามองตามเสียงเรียก ไม่สนใจ สิ่งแวดล้อม ไม่มีพฤติกรรมการมองร่วมกันกับผู้อื่น ในระยะที่ 1 (A1) คือระยะก่อนการทดลอง พบว่า ห้องหนึ่งมีพฤติกรรมการมองร่วมกันเมื่อผู้ศึกษาเรียกชื่อ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 23 และระยะที่ 2 (B) ระยะทำการทดลอง ผู้ศึกษาได้ใช้หลักการวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์ โดยเลือกใช้เทคนิค การเสริมแรงด้วยขนม คือ มันฝรั่งทอด ซึ่งผู้ศึกษาใช้สื่ออุปกรณ์เพื่อเพิ่มพฤติกรรมการมองร่วมกัน ได้แก่ 1) หลอดดูดคาแฟ 2) โทรศัพท์มือถือ 3) หุ่นยนต์แบทแมน 4) พัดลมขนาดมือถือ 5) ไฟฉาย 6) ตุ๊กตาหมูสวมมือ เป็นสื่อในการฝึกเพิ่มพฤติกรรมการมองร่วมกันของห้องหนึ่ง ประกอบกับ ใช้การวางเงื่อนไขการกระทำโดยมีแรงเสริมทางบวกเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และการชี้แนะการกระทำทางวาจาพร้อมด้วย และ ใช้ระยะเวลาในการฝึกจำนวน 20 ครั้ง โดยฝึกตาม แผนกิจกรรมจำนวน 20 กิจกรรม พบว่ามีพฤติกรรมการมองร่วมกันในห้องปรับพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 50.75 ส่วนระยะที่ 3 (A2) คือระยะหลังการทดลองหรือถอดถอน พบว่า มีพฤติกรรมการมองร่วมกันเพิ่มขึ้นได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 62

2. ผลจากการฝึกพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกัน

ผู้ศึกษาใช้แผนการเพิ่มพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกัน โดยเลือกใช้เทคนิคการเสริมแรงด้วยขนม คือ มันฝรั่งทอด ซึ่งผู้ศึกษาใช้สื่ออุปกรณ์เพื่อเพิ่มพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกัน ได้แก่ 1) หลอดดูดคาแฟ 2) โทรศัพท์มือถือจริง 3) หุ่นยนต์แบทแมน 4) พัดลมขนาดมือถือ 5) ไฟฉายที่มีแสง 6) ตุ๊กตาหมูสวมมือและการเสริมแรงด้วยวาจาในการเพิ่มพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกันของน้องหนึ่ง ประกอบกับใช้การวางเงื่อนไขการกระทำ โดยมีแรงเสริมทางบวกเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และการชี้แนะการกระทำทางวาจาาร่วมด้วยในการเพิ่มพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกันของน้องหนึ่ง เพื่อช่วยกระตุ้นให้น้องหนึ่งแสดงพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกันเพิ่มขึ้นสำหรับเวลาที่ใช้ในการเพิ่มพฤติกรรมดังกล่าวและสร้างพฤติกรรมใหม่ใช้ทั้งหมด 10 วันติดต่อกัน หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้บันทึกพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกัน ผลการบันทึกพบว่าน้องหนึ่งมีพฤติกรรมกรรมการมองเพิ่มขึ้นมาก จากค่าเฉลี่ยร้อยละ 23 เป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 62 แสดงให้เห็นว่าการใช้หลักการปรับพฤติกรรมแบบการวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์เพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ใหม่มาทดแทนนั้น มีผลทำให้การมองร่วมกันเพิ่มขึ้น เมื่อมีการถอดถอนแผนการเพิ่มพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกัน สื่ออุปกรณ์และสิ่งเสริมแรงดังกล่าวข้างต้นออก น้องหนึ่งมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นมากขึ้น เมื่อได้บันทึกพฤติกรรมหลังการทดลองในระยะที่ 3 ติดต่อกัน 5 วัน พบว่าพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกันเพิ่มขึ้นมากและมีแนวโน้มจะไม่เกิดพฤติกรรมดังกล่าวอีก

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่าน้องหนึ่ง มีพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกันระหว่างน้องหนึ่งกับผู้ศึกษาเพิ่มขึ้น หลังจากใช้หลักการการวิเคราะห์พฤติกรรมกาประยุกต์ จะเห็นได้จากความแตกต่างของควมถี่พฤติกรรมกรรมการมองร่วมกันระหว่างน้องหนึ่งกับผู้ศึกษาจากการสังเกตและการบันทึก ดังนี้ คือ พฤติกรรมการมองร่วมกันระหว่างน้องหนึ่งกับผู้ศึกษาระยะก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 23 หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยการมองร่วมกันเพิ่มขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 62 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก

1. การปรับพฤติกรรมโดยวิธีการวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์

ผลการศึกษาของการใช้หลักการวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์เพื่อปรับพฤติกรรมกรรมการมองร่วมกันของน้องหนึ่ง พบว่าน้องหนึ่งมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีขึ้นกับผู้อื่นซึ่งก่อนการฝึกน้องหนึ่งจะแยกตัวไม่มองหน้าใครไม่สบตาและจะอยู่กับยายแต่เพียงผู้เดียวตลอดเวลา หลังจากการฝึกผู้ศึกษาสังเกตได้ว่า เมื่อน้องหนึ่งพบผู้ศึกษามักจะมองมาและเอียงหน้ายิ้มให้ หรือบางครั้งเดินมาจูมมือผู้ศึกษา และเมื่อครูคนอื่นเรียกชื่อจะมองตามเสียงเรียกและยิ้ม รวมทั้งพฤติกรรมกรรมการมอง

ร่วมกันของน้องหนึ่งที่เพิ่มมากขึ้นจากเดิมที่ไม่มีพฤติกรรมการมองร่วมกันเลขผู้ศึกษาเห็นว่า การปรับพฤติกรรมโดยหลักการวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์เป็นผลทำให้น้องหนึ่งเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมได้ตามเงื่อนไขที่วางไว้ กล่าวคือ สามารถเพิ่มพฤติกรรมการมอง เพื่อเป็นพฤติกรรม ทดแทนพฤติกรรมเก่าที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Burrhus F. Skinner ที่ได้อธิบาย แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม โดยการเน้นว่าพฤติกรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ผลักดันให้มีการพัฒนา เทคนิคการปรับพฤติกรรม ซึ่งเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่เน้นเทคนิควิธีการแก้ปัญหา (Treatment-Oriented Approach) (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541, หน้า 6) ทั้งนี้ ผดุง อารยะวิญญู (2546 หน้า 73) ได้กล่าวอย่างชัดเจนว่า จุดมุ่งหมายสำคัญของหลักการวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์หรือ ABA คือ การสร้างเสริมพฤติกรรมใหม่ให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลง สำหรับการ สร้างเสริมพฤติกรรมใหม่และการลดพฤติกรรมเก่าจะดำเนิน ไปอย่างเป็นขั้นตอน มีการฝึกอย่าง สม่ำเสมอและใช้เทคนิควิธีการหลายวิธีเพื่อให้การปรับพฤติกรรมประสบผลสำเร็จ ดังนั้นผู้ศึกษา จึงเลือกใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายในการสร้างพฤติกรรมใหม่ และลดพฤติกรรมเก่าให้แก่้องหนึ่ง ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกใช้เทคนิคการเสริมแรงด้วยขนม คือ มันทิ้งทอด ที่ได้จาก การประเมินก่อนการทดลองมีผลว่าน้องหนึ่งชอบขนมมันทิ้งทอด ซึ่งสอดคล้องกับ อุ่นเรือน อำไพพัสดร์ (2540, หน้า 13) ได้กล่าวว่าเทคนิคการปรับพฤติกรรมต้องมีความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งเร้ากับการตอบสนองและผลที่เกิดตามมาภายหลังการตอบสนองทำให้พฤติกรรมการตอบสนอง เพิ่มพลังมากขึ้นต้องใช้สิ่งเสริมแรง

นอกจากนี้ผู้ศึกษายังใช้สื่ออุปกรณ์เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมการมองร่วมกัน ได้แก่

1) หลอดดูดคาแพ 2) โทศัพท์มือถือจริง 3) หุ่นยนต์แบทแมน 4) พัดลมขนาดมือถือ 5) ไฟฉาย ที่มีแสง 6) ตุ๊กตาหมูสวมมือ และการเลือกใช้สื่อประเภทนี้เหมาะสมกับการปรับพฤติกรรมของ น้องหนึ่งมากที่สุด เพราะเป็นสื่อที่มีการเคลื่อนไหว มีเสียง และแสง ดังที่ สุชา จันทรเอม (2541, หน้า 75) ได้บอกไว้ว่าความสนใจของเด็กขึ้นอยู่กับความแปลกของสิ่งที่พบเห็นและเป็นสิ่งที่อยู่ รอบตัวที่หาได้ง่ายเพื่อกระตุ้นให้น้องหนึ่งสนใจต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

ในการให้เสริมแรงด้วยวาจา การชี้แนะของผู้ศึกษา ในการเพิ่มพฤติกรรมการมอง ร่วมกันของน้องหนึ่ง เพราะผู้สอนต้องมีความเข้าใจอาการและปฏิกิริยาของเด็กดังที่ กระจ่าง สาธารณสุข (2545 หน้า 5) ได้ชี้แนะว่า ท่าทางต้องนุ่มนวลไม่บังคับเด็ก น้ำเสียงต้องเร้าความสนใจ และนุ่มนวลเช่นกันรวมทั้ง อารมณ์ ของผู้สอนเด็กออกอติสติกต้องไม่โกรธ หงุดหงิดหรือเศร้า ในขณะที่ฝึกเด็กเพราะเด็กสามารถถ่ายทอดความรู้สึกอารมณ์ของผู้สอนได้ ทั้งนี้ผู้ศึกษาจึงใช้ เทคนิคดังกล่าวในการฝึกทุกครั้ง จากการเลือกใช้เทคนิคดังกล่าวข้างต้น ในการปรับพฤติกรรม การมองร่วมกันของน้องหนึ่ง ทำให้พฤติกรรมการมองร่วมกันเพิ่มขึ้น ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า จะเป็นพฤติกรรมที่น้องหนึ่งเลือกนำไปใช้ต่อไป ทั้งนี้การเลือกใช้เทคนิคที่หลากหลายมาใช้แทน

การเลือกใช้เทคนิคเดียว เนื่องจากการปรับพฤติกรรมกรณีของน้องหนึ่งนั้น น้องหนึ่งมีความจำกัด จากความบกพร่องส่วนบุคคล ดังนั้นการเลือกใช้เทคนิคที่หลากหลายสามารถช่วยให้ตอบสนอง ต่อความต้องการของน้องหนึ่ง และเอื้อต่อความเหมาะสมและความแตกต่างระหว่างบุคคลของ น้องหนึ่งมากที่สุด

ในการเลือกใช้การปรับพฤติกรรมประยุกต์มาใช้ ผู้ศึกษาคิดว่าเหมาะสมกับความจำกัด ในตัวบุคคลของน้องหนึ่ง ผู้ศึกษาจึงเลือกใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมที่หลากหลายในการศึกษา ครั้งนี้ เพื่อลดพฤติกรรมเก่าที่ไม่พึงประสงค์ และสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์เข้ามาแทน โดยในการทดลองผู้ศึกษาได้ใช้ขั้นตอนการให้การปรับพฤติกรรม 3 ขั้นตอน การประเมินพฤติกรรม การให้ความช่วยเหลือและการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เทคนิคการเสริมแรงด้วยสิ่งของ ของกินและการเสริมแรงด้วยวาจา คือ การสังเกตที่เสถียร การใช้แผนการฝึกในการเพิ่มพฤติกรรม การมองร่วมกัน และการถอดถอนหรือการติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการปรับพฤติกรรม แบบวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์ (ABA) และผลปรากฏว่ากระบวนการปรับพฤติกรรมแบบ วิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์ (ABA) สามารถทำให้พฤติกรรมมองร่วมกันของน้องหนึ่งเพิ่มขึ้น หรือยุติลงได้

2. สิ่งแวดล้อม

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าที่ทำให้น้องหนึ่ง ไม่ตอบสนองเมื่อถูกเรียกชื่อภายในห้องเรียนมีพัฒนาการที่ต้องเปิดทุกวันขณะจัดการเรียน การสอนและเป็นช่วงเวลาที่ยากลำบาก ดังนั้นน้องหนึ่งจึงสนใจพัฒนา นิ่งมองดูพัฒนาการ เป็นเวลานาน ๆ ทำให้ไม่สนใจเมื่อมีคนอื่นเรียกชื่อ และจำนวนเด็กออกทัศนคติในห้องเรียน มีจำนวนมาก ซึ่งแต่ละคนมีการแสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ เช่น กระโดดไปมา กรีดร้อง ทำให้การฝึก การมองร่วมกันในช่วงแรกมีอุปสรรคมาก เพราะมีสิ่งเร้าที่ทำให้น้องหนึ่งไม่มีสมาธิ

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงแก้ไขด้วยวิธีการแยกน้องหนึ่งมาฝึกในห้องปรับพฤติกรรม ที่มีหน้าต่างเพียงบานเดียวและเป็นห้องที่อยู่ด้านในสุดและประตูเข้าจะอยู่คนละทิศตรงข้ามของ ห้องเรียน มีอุปกรณ์ภายในห้องน้อยกว่าห้องเรียนและจัดเก็บไว้ในตู้อย่างมิดชิด (แผนผังหน้า 73) เป็นการกำจัดสิ่งเร้าและภายในห้อง มีเฉพาะผู้ศึกษากับน้องหนึ่ง ส่งผลให้น้องหนึ่งสามารถควบคุม ตนเองให้นั่งฝึกมองร่วมกันตามที่กำหนดได้ดังที่ ศรีเรือน แก้วกังวาน (2543, หน้า 230) ได้ให้ ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อม ต้องไม่มีเสียงอึกทึกหรือเสียงที่ไม่ทำให้เกิดความรำคาญ หรือ หงุดหงิดจะช่วยให้เด็กมีสมาธิจดจ่อ ไม่วอกแวก เพื่อผลการฝึกการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ให้ได้ผลมากขึ้น ทั้งนี้ในการปรับพฤติกรรมมองร่วมกันต้องเลือกสถานที่ เวลา และต้องจัด ให้ใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่น้องหนึ่งได้พบเห็นเป็นประจำทุกวันเพียงแต่ให้ลด

สิ่งเร้าลงโดยเฉพาะเสียงรบกวนจากนักเรียนคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับสุภาพร ชินชัย (2542, หน้า 42) ที่กล่าวว่าถ้าสามารถควบคุมการรับความรู้สึกจากสิ่งเร้า ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมจะเป็นการกระตุ้นกลไกการทำงานของสมองให้สามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้ดีขึ้น เมื่อมีการปรับสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมจึงทำให้น้องหนึ่ง สามารถควบคุมตนเองในขณะที่นั่งฝึกมองร่วมกันได้ดีขึ้น ทำให้พฤติกรรมกรมองร่วมกันเพิ่มขึ้น

3. ลักษณะสื่อ

ผู้ศึกษาสรุปจากผลการทดลองครั้งนี้ได้ว่า น้องหนึ่งไม่สนใจสิ่งรอบข้างแต่กลับไปสนใจสิ่งที่เคลื่อนไหวอย่างเช่นการแกว่งของใบไม้หรือการหมุนของพัดลม หรือแสงไฟ และสิ่งที่มีเสียงดัง ๆ อย่างเช่นเสียงโทรทัศน์ หากไม่มีสิ่งเหล่านี้มากกระตุ้นน้องหนึ่งก็จะนั่งเหม่อลอย ไม่สนใจสิ่งใดทั้งสิ้น ดังนั้นการไม่สนใจมองทำให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อมได้น้อย สาเหตุที่เด็กไม่มองเพราะวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ไม่มีลักษณะดึงดูดความสนใจ ที่สอดคล้องกับศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 (2544 , หน้า 25) ได้กล่าวไว้ว่าเด็กออทิสติกบางคนเมื่อได้สิ่งของที่มีลักษณะเคลื่อนไหว หมุน หรือเป็นไฟกระพริบและมีเสียงดัง ๆ เด็กออทิสติกจะให้ความสนใจมองมากขึ้น และจากการที่ผู้ศึกษาได้เลือกใช้สื่ออุปกรณ์ในการฝึกเพื่อปรับพฤติกรรมกรมองร่วมกัน โดยได้เลือกสื่อที่มีการเคลื่อนไหวอย่างพัดลมขนาดมือถือ สื่อที่มีเสียงได้ใช้โทรทัศน์มือถือจริงและไฟฉาย รวมทั้งหุ่นยนต์แบทแมนที่มีไฟกระพริบมาใช้กระตุ้นการมองร่วมกันโดยวางตำแหน่งสื่อไว้ในระดับสายตา หรือบริเวณที่สามารถมองร่วมกัน กับผู้ศึกษา นอกจากนี้การฝึกการมองร่วมกันในแต่ละครั้ง ผู้ศึกษาเป็นผู้ใช้สื่อและยังเป็นผู้กระตุ้นพร้อมกันไปด้วยและการกระตุ้นทันทีทันใดอย่างต่อเนื่องและมีเงื่อนไขให้เกิดการมองร่วมกัน ผู้ศึกษาต้องให้ความสนใจในการใช้สื่อที่เป็นวัตถุมาช่วยกระตุ้นการมองจะทำให้เกิดพฤติกรรมกรมองร่วมกันเพิ่มขึ้นและสอดคล้องกับ Dube, MacDonald, Mansfield, Holcomb, and Ahearn (2004, p.199) ได้กล่าวไว้ทำให้มีผลการมองร่วมกันของน้องหนึ่งมีเพิ่มมากขึ้นจากเดิมที่ไม่สนใจมองและเมื่อลดสื่อดังกล่าวผู้ศึกษาเรียกชื่อน้องหนึ่งหันมามองตามเสียงเรียกและสบตากับผู้ศึกษามากขึ้นกว่าเดิม

4. ระบบการเสริมแรงและการช่วยเหลือ

ในแผนการปรับพฤติกรรมทั้ง 5 แผน ผู้ศึกษาได้กำหนดสิ่งเสริมแรงคือ ขนมมันฝรั่งทอด ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ได้ให้ข้อมูลว่า น้องหนึ่งชอบทานขนมมันฝรั่งทอดมากกว่าขนมอื่น ๆ ดังนั้นผู้ศึกษาต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมน้องหนึ่งให้มีการมองร่วมกันและการสบตาผู้อื่นที่สนทนาด้วยเพิ่มมากขึ้นจึงใช้เทคนิคเสริมทางบวกที่ให้สิ่งที่เด็กพึงพอใจเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นจะทำให้พฤติกรรมใหม่คงไว้ได้นานพร้อมทั้งการให้ความช่วยเหลือโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การชี้แนะด้วยการพูด ทางร่างกาย ด้วยตำแหน่งและตามด้วยการให้เสริมทางบวก ผดุง อารยะวิญญู (2546, หน้า 76-77) และยังคงสอดคล้องกับ

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ (Skinner) คือ การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเพิ่มขึ้น อันเป็นผลมาจากอินทรีย์ได้รับผลกรรมที่พึงพอใจ หลังการแสดงพฤติกรรม สิ่งที่อินทรีย์ได้รับแล้วเกิดความพึงพอใจแล้วแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้น สมโภชน เอี่ยมสุภายิต (2536, หน้า 197)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. วัตถุที่นำมาใช้เป็นสื่อในการฝึกมองร่วมกันของเด็กออทิสติก ควรมีลักษณะเคลื่อนไหว หรือเป็นไฟกระพริบ และเป็นสิ่งที่เด็กพึงพอใจจะช่วยดึงดูดความสนใจในการมองมากขึ้น
2. การมองร่วมกันเป็นการสื่อสารชนิดหนึ่งควรทำความเข้าใจกับภาษาและการสื่อความหมาย จะช่วยให้เด็กออทิสติกพัฒนาการมองได้เร็วขึ้น
3. การเรียนรู้ไม่เกิดขึ้นหากขาดพฤติกรรมการมอง สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งเร้าภายนอกที่มีผลต่อพฤติกรรม ควรจัดให้น้องหนึ่งร่วมกิจกรรมกลุ่มหลังจากการฝึกการมองร่วมกันได้แล้ว เพื่อเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นนอกเหนือจากการมองร่วมกันกับผู้ศึกษาเพียงผู้เดียวซึ่งผลจากการฝึกร่วมกับผู้ศึกษาตัวต่อตัวจะทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมง่ายขึ้นและควรเริ่มจำนวนสมาชิกในกลุ่มทีละน้อย เช่น เริ่ม 2-3 ก่อนและค่อยเพิ่มขึ้นเพราะหากมีสิ่งเร้าที่เป็นตัวบุคคลมากเกินไปก็จะเป็นการอุปสรรคต่อการพัฒนาพฤติกรรม ทำให้เด็กสนใจสิ่งอื่น นอกเหนือกิจกรรมที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยวิธีการวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านสติปัญญา ด้านบกพร่องการเรียนรู้เป็นต้น
2. ควรมีการผลิตสื่อที่ผลิตจากวัสดุเหลือใช้นำมาผลิตให้เหมาะสมและสามารถนำมาฝึกและแก้ปัญหาให้ตรงกับความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้ต้องมีการประเมินสื่อหาจุดเด่นและจุดอ่อนทุกครั้งเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
3. ครูควรนำเทคนิคการปรับพฤติกรรม โดยวิธีการวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์ ครูสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ของเด็กได้
4. ควรมีการศึกษาโดยการนำวิธีการวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์ไปปรับใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่น ๆ ของเด็กออทิสติกนอกเหนือจากการฝึกมองร่วมกัน